

בחינות גמר – נוער קיץ תשס"ד

מבחן בתורת המקצוע מטפלות במעונות יום

שאלון מספר 9023
מסלול 55, 56

לנבחנים שלום,

קראו בעיון את ההוראות לפני תחילת העבודה.

חלק א: לפניך 45 שאלות רבות ברירה.

עליך לענות על כל השאלות בתשובון שקיבלת עם המבחן.

תשובה נכונה מקנה לך 2 נקודות

סה"כ 90 נקודות

חלק ב: 10 שאלות נכון/לא נכון – עליך לסמן בעיגול סביב התשובה הנכונה בגוף השאלון.

תשובה נכונה מקנה לך נקודה אחת

סה"כ 10 נקודות

סה"כ 100 נקודות

מספר המחברת

לרשותך 2.5 שעות

בהצלחה

חלק א (90 נקודות)

עליך לענות על כל השאלות. בתשובון שקיבלת עם המבחן.

1. פעוט בן שנה וחצי, הנמצא עם ילדים נוספים – סביר להניח שמשחקו יהיה :
 - א. משחק יחיד
 - ב. משחק שיתופי
 - ג. משחק קבוצתי
 - ד. משחק זוגי
2. משחקי גרירה מתאימים –
 - א. לתינוקות שוכבים
 - ב. לילדים שמתחילים ללכת
 - ג. לא מתאימים לילדים
 - ד. מתאימים רק לבנים
3. משחק שבו הילד צריך לזהות חפץ בעיניים עצומות הוא דוגמה למשחק המתאים לפיתוח –
 - א. חוש הראייה
 - ב. חוש אסתטי
 - ג. חוש המישוש
 - ד. השרירים
4. המשחק בחצר נועד –
 - א. לאפשר לילדים להפעיל את הגוף
 - ב. לאפשר למטפלות לנקות את חדר המעון
 - ג. לאפשר לכל המטפלות במעון להיפגש
 - ד. לאפשר להורים לראות את הילדים
5. את ארגז החול אני מרטיבים בשביל –
 - א. להכיר את תכונות החול במצבים שונים
 - ב. כדי למנוע אבק וכניסת חול לנעליים
 - ג. כדי שהילדים לא יתלכלכו בשעת המשחק בחול
 - ד. כדי לנקות את החול מפסולת
6. שירה בת שנתיים וחצי דיברה אל הדובון שבעגלה כי –
 - א. לא היו לה חברים
 - ב. היא שיחקה משחק דמיוני
 - ג. לדובי מותר להגיד הכל כי הוא לא מבין
 - ד. היא לא רצתה לשתף ילדים אחרים

7. כמה ילדים יכולים לשחק במשחק אחד על השטיח?
- א. תלוי בסוג המשחק ובגודל השטיח
 - ב. לא יותר משלושה ילדים
 - ג. כל ילד צריך לשחק לחוד
 - ד. כולם צריכים לשחק תמיד יחד
8. ילד בן שנתיים בונה מגדל מקוביות. לאחר סיום הפעולה הוא הורס את המגדל ועובר לפעילות אחרת –
- א. מפני שציפה לתגובת המטפלת ולא זכה בה
 - ב. מפני שכעס מאוד
 - ג. מפני שבגיל זה חשובה לילד הפעולה ולא התוצאה
 - ד. מפני שציפה לשיתוף פעולה עם ילדים אחרים
9. משחק "מסירות" בכדור תורם בעיקר –
- א. לפיתוח מעמד חברתי בין הילדים
 - ב. לפיתוח השרירים הקטנים (מוטוריקה עדינה)
 - ג. להכרת הכדור ותכונותיו
 - ד. לפיתוח קואורדינציה (תיאום) של עין-יד
10. כיצד תארגני פעילות ציור לילדים בני שנה ורבע?
- א. אניח דף וצבע אחד לכל ילד
 - ב. אניח דף לכל ילד והרבה צבעים לידו
 - ג. אניח גיליון גדול משותף וצבע אחד לכל ילד
 - ד. אניח את הדפים ואת הצבעים במרכז השולחן
11. אסף בן השנתיים הקיא בזמן הארוחה. בגדיו והשולחן התלכלכו. כיצד תגיבי?
- א. ארגיע אותו ואבקש מהמטפלת השנייה שתטפל בו, כי קשה לי לטפל בקיא
 - ב. אנקה אותו וארגיע אותו
 - ג. אנקה אותו ואומר לו שלא יפה להקיא
 - ד. אומר לילד שקשה לי לטפל בקיא ואשלח אותו למטפלת השנייה
12. בזמן מנוחת הצהריים השכיבה המטפלת את הילדים, כיסתה אותם והרגיעה את כולם. עידו החל לקפוץ, עליו ושמה, ממזרון למזרון. כיצד תגיב המטפלת?
- א. תכעס על עידו: "שכב מיד ועצום את העיניים". תכסה אותו ותלך.
 - ב. תיתן לעידו נשיקה, תשכיב ותכסה אותו.
 - ג. תמשיך לשבת בלי להגיב ותעקוב אחרי עידו בעיניה
 - ד. תיגש לעידו ותשאל "אתה רוצה לשבת לידי או לשכב בשקט ולקרוא?"

13. בזמן ארוחת הצהריים נרדם קורל על השולחן. כיצד תגיבי?
- א. תיקחי אותו, תחלצי את נעליו ותשכיבי אותו
 - ב. תשכיבי אותו לישון ותשמרי לו את האוכל עד שיקום
 - ג. תיקחי אותו ותרחצי את פניו כדי להעירו משום שאי אפשר לתת לו לישון בלי אוכל
 - ד. תנערי אותו ותכעסי: "לא לישון ליד השולחן. עכשיו אוכלים!"
14. הגיע הזמן להיכנס מן החצר לכיתה. בכביש מופיעה באותה שעה עגלה עם סוס והילדים רצים אל הגדר להסתכל. כיצד תנהג המטפלת?
- א. תסתכל איתם יחד ואחר-כך ייכנסו לכיתה
 - ב. תיקח את הילדים מן הגדר ותכניסם לכיתה, כדי שישפיקו לאכול וללכת לישון בשעה הקבועה
 - ג. תנסה למשוך את תשומת-לב הילדים כדי שילכו בעקבותיה
 - ד. תקרא לעברם: "ילדים, בואו ניכנס מהר, העגלה תעבור פה שוב מחר"
15. מטפלת מתכננת פעילות מעבר כדי –
- א. להקל על הילדים והמטפלות ולהקנות לילדים הרגלים
 - ב. אין צורך לתכנן פעילויות לילדים
 - ג. להקל על ההורים לקחת את הילדים הביתה
 - ד. להקל על המנהלת
16. את סמלי החג והקישוטים יש להניח –
- א. גבוה, כדי שהילדים לא יקלקלו
 - ב. בגובה בינוני, כדי שההורים והמטפלות ייהנו והילדים לא ייגעו
 - ג. נמוך, בגובה הילדים
 - ד. אין להניח סמלי חג, הילדים לא מבינים
17. באילו דרכים נעודד תינוק לזחול?
- א. נפזר חפצים מעניינים בסביבתו
 - ב. הזחילה לא חשובה
 - ג. נשאיר את התינוק במיטתו רוב היום
 - ד. נדאג שיאכל הרבה
18. "האנשה" בסיפורים, פירושה:
- א. לתת למישהו עונש
 - ב. סיפור על אנשים מעניינים
 - ג. סיפור המייחס לחפצים ולחיות תכונות אנושיות
 - ד. סיפור המייחס לאנשים תכונות של חפצים
19. האם טוב לדבר אל התינוק מיומו הראשון?
- א. אין טעם, כי התינוק ממילא לא מבין
 - ב. טוב לדבר מוקדם ככל האפשר
 - ג. זה עלול לבלבלו כי הוא לא מסוגל לענות
 - ד. תלוי מי מדבר אותו

20. סיפור לילדים בני שנתיים חשוב שיהיה :
- מסביבתו הקרובה של הילד
 - מסביבתו הרחוקה של הילד
 - תוכן הסיפור לא חשוב
 - לא כדאי לספר סיפורים לבני שנתיים
21. בבחירת ספרים לילדים בגיל שנתיים יש לשים לב –
- שהסיפור יהיה דמיוני
 - שלא יהיה קשר בין התמונות לסיפור
 - שהסיפור יהיה כתוב בשפה נכונה
 - כל ספר יתאים, כי הילד לא מבין את התוכן
22. לפיתוח השפה של הילד בגיל הרך, חשוב –
- לדבר, להסביר, לשיר ולספר
 - לדבר אליו בשפה תינוקית
 - לדבר אליו במשפטים קצרים
 - לחסוך במילים ולהמעט בדיבור
23. כדי שילד בן שנה וחצי יתעניין בסיפור שאני מספרת –
- הסיפור צריך להיות סיפור הרפתקה
 - הסיפור צריך להיות מעולם הילד
 - הסיפור צריך להיות ארוך ובהמשכים
 - הסיפור צריך להיות בדיוני
24. כיצד תשיבי לילד שמעוניין להקשיב לסיפור מתוך קלטת כאשר את עומדת לשחק אתו ב"לוטו"?
- אגיד לו שהוא יכול להקשיב לקלטת ואשחק אתו בלוטו
 - אסבר לו שבזמן משחק דידקטי אי אפשר לשמוע מוסיקה
 - אתן לו להקשיב לקלטת ואולי אחר-כך אשחק עמו בלוטו
 - אומר לו שיקשיב לסיפור אחרי המשחק
25. כיצד תנהגי עם ילד בן שלוש שנים, שקורע דף מספר?
- אסביר לו שאסור לקרוע ואתן לו דפי טיוטה שאותם אפשר לקרוע
 - לא ארשה לא להשתתף בשעה שאני קוראת סיפור לילדים
 - לא אתן לו להחזיק בספר עד שילמד לא לקרוע
 - אבקש מהוריו לקנות ספר חדש במקום זה שדפיו נקרעו
26. הספר "מעשה בחמישה בלונים" מלמד את הילד ש–
- לא נעים אם הדברים מתקלקלים, וזה לא אסון
 - הספר מלמד להכיר צבעים
 - הספר מלמד באמא מביאה מתנות
 - הספר לא מלמד שום דבר, סתם סיפור נחמד

27. ילד בן שלוש שנים מביא לך צפרדע על כף ידו.
א. תגידי: פויה, תזרוק מיד!
ב. תשאלי: אתה יודע מה זה? איפה מצאת אותה?
ג. תגידי: איזו חיה מכוערת
ד. תקחי ממנו את הצפרדע ללא מילים
28. ילדים אוהבים לספור בגיל שלוש.
א. תלמדי את כולם יחד במקלה
ב. תשאירי למידה זאת להורים בבית
ג. בכל הזדמנות נאותה תספרי בקול
ד. תבדקי אם הם יודעים לספר מ-1 עד 100
29. המורה לריתמוסיקה לא מגיעה בזמן.
א. תשירי עם הילדים הערוכים לשיעור
ב. תגידי למטפלת השנייה בקול רם: "שוב זאת לא מגיעה בזמן"
ג. תתנו לילדים לשחק במשחק חופשי בינתיים
ד. תתני לילדים לשבת ולחכות
30. אמא הביאה את בנה אחרי היעדרות ממושכת.
א. תשאלי מדוע לא הודיעו שהילד יחזור היום
ב. תפני את האם עם הילד למנהלת
ג. תאמרי, בנוכחות הילד: "ללא אישור רפואי לא יתקבל"
ד. תחבקי את הילד ותברכי אותו על שובו
31. אמא מביאה את בתה באיחור מדי פעם.
א. תעירי לה על כך שתמיד היא מאחרת
ב. תעירי לילדה על כך שהיא מאחרת כל פעם
ג. תשוחחי עם אמא שלא בנוכחות הילדה
ד. תאמרי בקול: "האיחור הזה ממש לא טוב לילדה"
32. אמא מבקשת לתת לילד תרופה נגד שיעול במעון. מה תגידי לה?
א. אין לי זמן לזה
ב. בבקשה תפני למנהלת
ג. תסכימי לתת את התרופה
ד. תאמרי שאסור למטפלת לתת תרופות
33. התנהגות הילד בגיל המרי נובעת בעיקר –
א. מסיבות הקשורות בגיל
ב. מהתנגשות בין הרגשת הכוח של הילד ובן הגבלות ההורים
ג. מחינוך הילד לעצמאות
ד. מהצורך של ההורים להגן על הילד הרך

34. המנהלת הסבה את תשומת-לב המטפלת לילדה שישבה זמן ממושך לבדה בפינה, מחבקת בובה ומוצצת אצבע. כיצד תגיב המטפלת?
- תשתדל לעבור ליד הילדה וללטף את ראשה
 - תתנצל ותאמר למנהלת כי קשה לראות את כל הילדים תמיד
 - תיגש לילדה, תלטף את ראשה ותדבר איתה ותנסה להבין מה קרה
 - תיגש לילדה ותבקש ממנה להפסיק לשבת בפינה
35. ציפי המטפלת מסדרת ארונוט בחצר ואסתר שוטפת רצפה. אורי, ילד המבקש קקי לעתים קרובות (גם כשאינו צריך) ניגש לאסתר ומבקש "קקי". אסתר אומרת שהיא עסוקה ושולחת אותו לציפי. ציפי שולחת אותו שוב לאסתר ואומרת שגם היא עסוקה מאוד עכשיו. בדרך לאסתר אורי עושה במכנסיים. המנהלת גוערת בציפי. כיצד היית מגיבה?
- אתנצל אל מה שקרה
 - אסביר שאינני אשמה, אורי מבקש קקי גם כשאינו צריך
 - אומר שאסתר אשמה כי אורי פנה אליה ראשונה
 - אומר שאסתר היתה צריכה להתחשב בי כי היתה לי הרבה עבודה
36. המנהלת ביקשה ממך ומחברתך שאתן מכן תיכנס לעזור בכיתה השנייה. כבר עשית זאת מספר פעמים השבוע. כיצד תגיבי?
- תבקשי מהמנהלת שתשחרר אותך כי השבוע היית כבר מספר פעמים
 - תבקשי מחברתך שתלך
 - תעני בחיוב כי לא רצוי לסרב לבקשת המנהלת
 - תעני לבקשה כי צריך לתת יד
37. אב כועס פנה אליך בצעקות על שבנו חזר הביתה כשבגדיו מלוכלכים. מה תהיה תגובתך?
- תפני אותו באדיבות אל המנהלת
 - תנסי להסביר לו כי דברים אלה קורים אצל ילדים
 - תתעלמי מצעקותיו
 - תעירי לו שרק אדם איננו מבין בחינוך מגיב כמוהו
38. פעילות של מוטוריקה גסה היא
- בעיטה בכדור
 - קילוף בננה
 - קיפולי נייר
 - מילוי שטחים בצביעה
39. בן שנתיים אווז בצבע פעם ביד ימין ופעם ביד שמאל. כיצד תנהגי עמו?
- תבקשי מהילד להעביר את הצבע ליד השנייה
 - תעבירי בעצמך את הצבע מידו האחת לשנייה
 - לא תתייחסי לתופעה
 - תספרי לו סיפור על ילד המצייר ביד ימין

40. חינוך למשמעת אפשר להשיג על ידי –
- א. עקביות וגמישות בהתאם לצורך
 - ב. איסורים רבים
 - ג. ויתורים תמידיים
 - ד. גערות ואיומים
41. מה פירוש המושג "שירבוט"? –
- א. ציור במכחול
 - ב. ציור על עיתון
 - ג. השלב הראשון בציורי ילדים
 - ד. ציור על קיר
42. פעילות בבצק תורמת לבני שנה וחצי-שנתיים –
- א. לפיתוח דמיון ויצירתיות
 - ב. לעידון יצרים (סובלימציה)
 - ג. להכרת תהליך האפייה
 - ד. להנאה מהתוצר המוגמר
43. מהו "פחד מזרים"? –
- א. פחד מכל אדם זר במעון
 - ב. תופעה טבעית בגיל 6 עד 12 חודשים
 - ג. תופעה של חוסר "אמון בסיסי"
 - ד. תוצאה של פינוק יתר
44. מתי נרשה לתינוק לאכול בעצמו? –
- א. כשיהיה גדול
 - ב. כשיידע לא ללכלך
 - ג. כשהוא יודע לשבת ומושיט יד
 - ד. כשיהיה זמן למטפלת
45. אנחנו חוגגים חגים במעון בשביל –
- א. לשמח את ההורים
 - ב. שיהיה מה ללמד את הילדים
 - ג. אין צורך בחגיגות
 - ד. בשביל לקרב את הילד למסורת ולדת

חלק שני (10 נקודות)

על השאלות הבאות יש לענות "נכון" או "לא נכון". הקף בעיגול את התשובה הנכונה, בעמוד זה.

46.	כל שלב בהתפתחות נובע מקודמו ואי-אפשר לדלג על אף אחד מהם	נכון / לא נכון
47.	אין למידה ללא גמילה (בשילה)	נכון / לא נכון
48.	תינוק נולד בלי חוש טעם וחוש ריח	נכון / לא נכון
49.	בשלב האוראלי הפה הוא מקור להנאה	נכון / לא נכון
50.	משחקי ה"קוקו" מפתחים את הבנת קביעות האובייקט	נכון / לא נכון
51.	טוב לדבר אל הילד במשפטים ארוכים ומסובכים	נכון / לא נכון
52.	סובלימציה היא תהליך הנאה בדרך של עידון ותחליף להתנהגות פרימיטיבית	נכון / לא נכון
53.	הקואורדינציה היא תיאום בין תנועות של אברי הגוף	נכון / לא נכון
54.	לילד חשוב התוצר המוגמר ולא העשייה	נכון / לא נכון
55.	חפץ מעבר הוא חפץ מרגיע ונותן ביטחון	נכון / לא נכון

סוף המבחן